

SOCIETAT ▶ BERGUEDÀ

Entrevista **Carles Cortina i Riu**

Instruccions de cerimonial. El que fou cap de protocol del consistori berguedà fins al 2007 acaba d'editar un llibre, «La Patum i els administradors 1992-2007», que recull les instruccions protocol·làries d'aquesta figura cabdal de la festa, així com altres aspectes d'etiqueta que ell va crear i que ara ha volgut que quedin recollits en un llibre, prologat per Joan Soler Amigó, perquè els estudiants de protocol tinguin un referent per redactar els seus treballs

«La Patum és el protocol del foc»

▶ Cortina analitza la feina feta i l'actualitat de la Patum i del patronat, així com de la ciutat, que troba degradada i ancorada

D.C.
BERGA

P Patum i protocol semblen dos conceptes antagònics perquè la festa és anàrquica i el cerimonial posa ordre a les coses.

R Sí i no, perquè si nosaltres confeccionéssim una definició com he intentat fer en aquest llibre, que la Patum és el protocol del foc i el foc és un dels quatre elements que constitueixen l'existència d'Empèdocles, ja trobem la justificació d'aquesta festa. Nosaltres amb el foc ens hi trobem bé potser perquè fem una catarsi col·lectiva, potser perquè fem cendres de tot allò que ens empresona o tenalla, o perquè ens agrada i ho tenim en la nostra informació genètica com una part de l'au fènix que constantment ens fa renovar.

P Vostè va ser cap de protocol de l'Ajuntament del 1991 al 2007. Què existia en matèria de protocol de Patum fa 22 anys?

R Quan vaig accedir al càrrec vaig pensar que em trobaria amb un manual, però no vaig trobar absolutament res.

P El va sorprendre?

R Em va espantar! Ens trobàvem davant d'una festa que era cabdal per a tots nosaltres i alhora teníem uns personatges com els administradors, amb els quals s'obra va per esma. «Sí, sí, són quatre parelles, les administradores van de negre, porten pinta, mantellina», però no hi havia una documentació que ho justificés, que protocol·litzés la seva participació.

P Per on va començar la feina?

R El primer que vaig fer va ser llegir i preguntar molt, no voler canviar res sinó justificar el que es feia i buscar el perquè de cada cosa i que no es fessin les coses perquè sí. En aquest sentit es va establir plenament l'aparició dels barris per antiguitat: Capdamunt de la Vila, plaça de Sant Pere, carrer Major i Raval. I després vaig intentar dignificar el càrrec d'administrador fent que se'l sentissin seu.

P No només recull les instruccions per als administradors sinó que regula les qüestions del protocol oficial de la festa.

R Hem de tenir en compte que la Patum és la conjunció de tres protocols: l'oficial, l'eclesiàstic i el patumaire. Aleshores s'han de fer equilibris de manera que cadascú tingui el que li pertoca. Dels quatre alcaldes que he tingut per Patum, Jaume Farguella, Josep Maria Badia, Josep Xoy i Ramon Camps, havia rebut la mateixa

consigna: «Carles, a cadascú el que li pertoca». I això és el que vaig complir escrupolosament. En aquell balcó en els dies de glòria m'hi havien cabut 84 persones, i estaven ordenades escrupolosament de manera protocol·lària.

P Així al balcó del consistori li passa el mateix que a la plaça de Sant Pere per Patum, i és que, segons la teoria d'Aramís Fuster, s'expandeix.

R (riu) Li ben asseguro que el balcó de l'ajuntament no s'expandeix, el que es comprimeixen són els participants.

P Ha vist passar pel balcó consistorial des del cineasta dels Monty Python, Terry Gilliam, fins al president del COI Joan Antoni Samaranch. Què n'ha après?

R Que totes les autoritats i personalitats en són més com més humils es mostren.

P Com va el llibre?

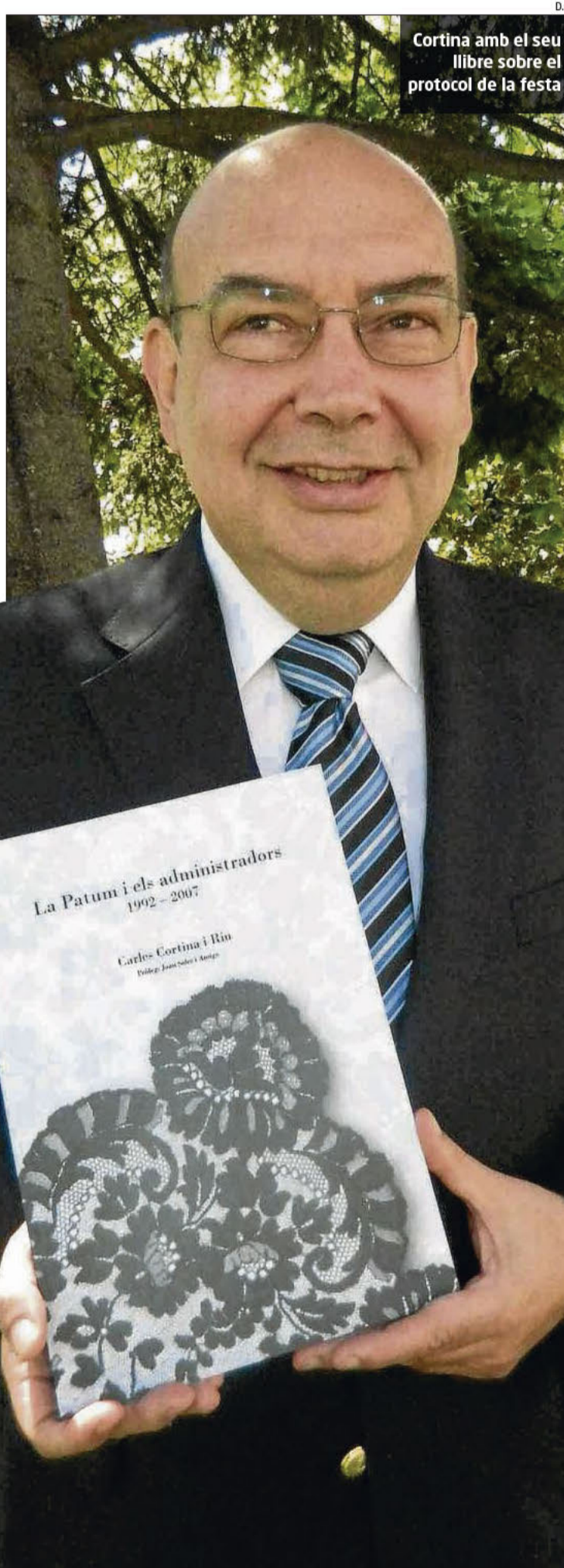
R En principi era per a professionals del protocol i n'havia fet 200 exemplars, però possiblement n'hi haurà una segona edició. He fet una tramesa a institucions, per exemple, l'he enviat a la directora general de la Unesco, Irina Bokova. Al mateix temps, li he traslladat el meu temor pels canvis que ha experimentat la Patum des que el 2005 va ser proclamada Patrimoni de la Humanitat.

P Quins canvis?

R L'any passat les autoritats van deixar d'anar a la passada de dissabte, que és quan s'homenatja les places de la ciutat i els domicilis dels administradors. (...) I sobretot, que la decisió la prengui el patronat de la Patum i no l'Ajuntament. Em costa d'entendre que la Patum depengui del patronat i no de l'Ajuntament. Voldria veure el patronat de la festa com un òrgan assessor dependent del consistori, qui en última instància és qui decideix.

P I ara és al revés?

R Més aviat penso, per la conformació del patronat i el gran

Cortina amb el seu llibre sobre el protocol de la festa

nombre de persones que hi han entrat que són funcionaris o que depenen de l'executiu, que fa que sigui una composició una mica artificial i que al patronat se li fa dir el que no vol dir l'equip de govern.

P Li agradaria tornar a ser cap de protocol de l'Ajuntament?

R La meua estada a l'Ajuntament com a cap de protocol és un capítol del passat i estic molt content de les coses que s'aconseguien quan hi vaig ser.

P Quina opinió li mereix que el bisbe Xavier Novell fes de ple a la Patum d'enguany?

R Crec que un prelat ha de tenir altres prioritats i em sap greu pels berguedans que han d'esperar molts anys per poder saltar de ple. Cada cop trobo més a faltar el bisbe Deig, i crec que és palès amb escriure que l'Esperit Sant només assisteix en l'elecció del bisbe de Roma, però no necessàriament en l'elecció dels altres bisbes.

P Com veu el futur?

R El que em preocupa és comprovar el deteriorament i la degradació que experimenta Berga com a capital de comarca. Crec que és la que està més degradada de la Catalunya Central.

P En quin sentit?

R Les mancances de serveis, en la conservació del centre històric (...). Aquest ancoratge de la ciutat és una rèmora que ens impedeix avançar. Tard o d'hora necessitem un alcalde o una alcaldessa que ho sigui les 24 hores del dia, que es passegi per la ciutat, que contacti amb els òrgans veïnals, culturals, esportius, i que els ciutadans puguem parlar amb l'alcalde a l'Ajuntament de Berga i no ens haguem de desplaçar a Manresa o a Vic.

P Està enfadat amb l'alcalde Juli Gendrau?

R En absolut: ni estic enfadat ni sento rancúnia per ningú. Crec que el senyor Juli Gendrau hauria de triar entre ser alcalde de Berga o delegat del Govern.